

Основні проблеми комплексної утилізації твердих побутових відходів на рівні регіону

С.В. ТЕЛЯТНИК

Харківська національна академія міського господарства

61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12

telyatniks@yandex.ru

Екологічна безпека територій, забезпечення розвитку та передбачуваного регулювання системи переробки та утилізації органічних відходів - один із найважливіших пріоритетів, який вимагає посиленої уваги з боку органів місцевої влади, важливої соціально-економічної та наукової задачі. Внаслідок недосконалості чинного законодавства, в Україні склалася ситуація, за якою проектування нових полігонів ТПВ, як правило, значно ускладнюється неможливістю узгодження відведення обраних земельних ділянок, розташованих на території інших адміністративно-територіальних одиниць. Активні масові протести населення і відмова місцевої влади дозволити розташування сміттєзвалищ у межах свого району призводять до того, що більшість міст не має визначеного законом місця для розміщення полігонів складування міських побутових відходів. З цієї причини на десятки років може бути загальмовано будівництво полігона, що при існуючому переважанні діючих звалищ призводить до масового виникнення стихійних смітників, прогресуючого забруднення територій міст.

Серед найважливіших напрямків дій у сфері поводження з твердими побутовими відходами слід передбачити: удосконалення нормативної та технологічної бази для реалізації єдиної політики в сфері поводження з твердими побутовими відходами; інтеграція виробничого та наукового потенціалу для вирішення проблем поводження з ТПВ; удосконалення системи поводження з ТПВ на всіх рівнях; концентрація фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів для вирішення проблеми поводження з ТПВ; проведення комплексу заходів із залученням коштів усіх зацікавлених суб'єктів господарювання щодо удосконалення системи моніторингу твердих побутових відходів, інформаційного і кадрового його забезпечення;

розроблення і реалізація політики у сфері поводження з твердими побутовими відходами шляхом створення організаційних, нормативно-правових та інформаційних передумов. Науково-технічне обґрунтування проблем комплексної утилізації ТПВ регіонів України дозволить вирішити дві задачі: економічну (попереднє збирання й сортування ТПВ дозволять повернути у переробку значну кількість вторинної сировини, макулатури, полімерів та ін.) та екологічну (зменшиться кількість накопичених відходів, значно знизяться об'єми відходів, які мають бути зпалені на сміттєспалювальних заводах й захоронених на полігоні).

Аналіз санітарного очищення міст України показує, що у морфологічному складі побутових відходів частка полімерних матеріалів зростає, й на теперішній час складає у густонаселених регіонах 8-12%. Слід зауважити, що накопичення ресурсноцінних компонентів у складі ТПВ зростає, особливо полімерних відходів, й випереджає можливості їх переробки, тому як методики вторинного використання їх у вигляді грануляту вторинної сировини ще не знайшли широкого розповсюдження.

Збільшення витрат на захоронення ТПВ, значні відстані до місць захоронення, які також зростають, утворюють постійну екологічну небезпеку у вигляді виникнення несанкціонованих звалищ, які за сумарним об'ємом перевищують річну норму накопичення. Ситуація, яка утворилась на теперішній час в Україні, потребує додаткових витрат на устаткування діючих й будівництво нових полігонів. Всі ці причини стимулюють перехід до промислової переробки твердих побутових відходів.

Тобто науково-обґрунтований перехід від полігонного захоронення до промислової переробки ТПВ – основна тенденція вирішення проблеми комплексної утилізації ТПВ на рівні регіону. Сьогодні проблема переробки відходів є як ніколи актуальною, тому вирішувати її необхідно послідовно і комплексно.